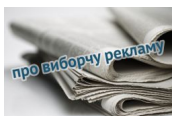

На запитання відповідає медіа-юрист проектів Тернопільського прес-клубу Ігор ФЕДОРЕНКО.

«До нас звернулися представники однієї з партій щодо розміщення політичної реклами російською мовою. Чи можемо ми розмістити її в газеті?».

– Мова політичної реклами регулюється частиною 1 ст. 6 Закону України «Про рекламу», а під час процесу виборів також діє спеціальна норма – частина 4 ст. 18 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Згідно з цими двома статтями мовою політичної реклами і політичної агітації повинна бути державна мова. В той же час частина 3 ст. 6 Закону України «Про рекламу» передбачає, що: «Особливості використання у рекламі мов корінних народів і національних меншин України визначаються законом, що регулює порядок реалізації прав корінних народів, національних меншин України». Відповідно ця стаття, яка регламентує використання мови в рекламі, в тому числі політичній, зазначає, що застосування мови здійснюється відповідно до чинного законодавства України про мови корінних народів та національних меншин України. Під чинним законодавством України про мови слід розуміти всю сукупність законів та підзаконних нормативно-правових актів України, які регулюють відносини, пов'язані із застосуванням мови взагалі. Зокрема, законодавство України про мови складається з Конституції України, Законів України «Про інформацію», «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» та інших. Частина 2 та 3 статті 10 Конституції України гарантує застосування російської мови в Україні:

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

До мов національних меншин України відносяться: білоруська, болгарська, гагаузька, грецька, єврейська, кримськотатарська, молдавська, німецька, польська, російська, румунська, словацька та угорська (ст. 2 Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин»). Рамкова конвенція про захист національних меншин від 1 лютого 1995 року *ратифікована Законом N 703/97-ВР від 09.12.97 в частині першій* статті 9 зазначає: «Сторони зобов'язуються визнати, що право на свободу виявлення поглядів кожної особи, яка належить до національної меншини, включає свободу дотримуватися своїх поглядів та одержувати і поширювати інформацію та ідеї мовою своєї національної меншини без втручання держави і незалежно від кордонів».

Частина 5 ст.18 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» прямо зазначає, що у процесі виборів «у порядку і на умовах, визначених законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України, в окремих населених пунктах допускається поширення матеріалів передвиборної агітації, виконаних державною мовою та дубльованих мовами відповідних корінних народів, національних меншин України». Ст. 18 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» є спеціальною нормою, яка визначає саме використання державної мови у процесі виборів і відповідно дозволяє дублювання передвиборчої агітації мовою корінних народів, національних меншин України.

Виходячи з того, що однією з форм передвиборної агітації є оприлюднення в друкованих та аудіовізуальних (електронних) засобах масової інформації політичної реклами, виступів, інтерв'ю, нарисів, відеофільмів, аудіо- та відеокліпів, інших публікацій та повідомлень (пункт 4 ст. 51 Виборчого кодексу України), дублювання політичної реклами мовою національних меншин, а саме – білоруською, болгарською, гагаузькою, грецькою, єврейською, кримськотатарською, молдавською, німецькою, польською, російською, румунською, словацькою та угорською – можливе в межах певної територіальної громади, де така мова традиційно використовується громадянами.

Консультації надаються в рамках виконання проекту Тернопільського прес-клубу «Сприяння медіа реформам та розвитку регіональної журналістики» за підтримки «Медійної програми в Україні», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) і виконується міжнародною організацією Internews.

Запитання можна попередньо надсилати на таку електронну адресу – akardynal@ukr.net.